

Jaarrekening 2015

Zorgpartners Friesland geconsolideerd

INHOUDSOPGAVE

Pagina

Jaarrekening 2015

Balans per 31 december 2015	1
Resultatenrekening over 2015	2
Kasstroomoverzicht over 2015	3
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	4
Toelichting op de balans per 31 december 2015	12
Mutatieoverzicht materiële vaste activa	18
Overzicht langlopende schulden ultimo 2015	19
Toelichting op de resultatenrekening over 2015	20

Overige gegevens

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	22
Statutaire regeling resultaatbestemming	22
Resultaatbestemming	22
Gebeurtenissen na balansdatum	22
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	23

JAARREKENING 2015

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2015

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-15 € (x1.000)	31-dec-14 € (x1.000)
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	11.494	
Materiële vaste activa	2	412.973	435.399
Financiële vaste activa	3	5.785	5.224
Totaal vaste activa		<u>430.252</u>	<u>440.623</u>
Vlottende activa			
Vorraden	4	8.913	8.239
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5		4.111
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	5.531	11.596
Debiteuren en overige vorderingen	7	138.337	122.114
Liquide middelen	8	35.837	29.278
Totaal vlottende activa		<u>188.618</u>	<u>175.338</u>
Totaal activa		<u><u>618.870</u></u>	<u><u>615.961</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	9	788	788
Bestemmingsreserves		54.152	49.195
Algemene en overige reserves		95.604	88.208
Totaal eigen vermogen		<u>150.544</u>	<u>138.191</u>
Voorzieningen	10	54.916	46.375
Langlopende schulden	11	263.146	213.307
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar):			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's/ DBC-zorgproducten	5	14.674	
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	6	11.537	30.090
Overige kortlopende schulden	12	124.053	187.998
Totaal passiva		<u><u>618.870</u></u>	<u><u>615.961</u></u>

RESULTATENREKENING OVER 2015

	<u>Ref.</u>	<u>2015</u> € (x1.000)	<u>2014</u> € (x1.000)
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	13	566.686	483.211
Subsidies	14	20.560	14.815
Overige bedrijfsopbrengsten	15	32.178	18.284
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>619.424</u>	<u>516.310</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	301.101	308.732
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	17	45.584	45.685
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	18	61.760	69
Overige bedrijfskosten	19	186.726	150.934
Som der bedrijfslasten		<u>595.171</u>	<u>505.420</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		24.253	10.890
Financiële baten en lasten	20	-9.893	-10.346
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>14.360</u>	<u>544</u>
Belastingen		-45	-4
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>14.315</u></u>	<u><u>540</u></u>

KASSTROOMOVERZICHT

	Ref.	2015	2014
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		24.253	10.890
Mutatie Eigen vermogen		287	
Aanpassingen voor:			
– afschrijvingen en overige waardeverminderingen	40.989		40.597
– mutaties voorzieningen	10.173		4.588
		51.162	45.185
Veranderingen in vlottende middelen:			
– voorraden	-1.132		979
– mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	18.785		1.586
– vorderingen	-18.577		-4.052
– vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk –overschot	-12.488		-2.338
– kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	-7.050		9.429
		-20.462	5.604
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		55.240	61.679
Ontvangen interest	487		531
Betaalde interest	-10.550		-10.915
Venootschapsbelasting	-45		-4
Resultaat deelneming	170		38
		-9.938	-10.350
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		45.302	51.329
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investeringen materiële vaste activa	-19.493		-64.274
Investeringen immateriële vaste activa	-11.494		
Opgenomen activa inzake toename belang Tjonger	-54		
Onttrekking door splitsing KCL en Certe	-780		
Investeringen in overige financiële vaste activa	-561		1.556
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-32.382	-62.632
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	75.000		36.850
Aflossing langlopende schulden	-25.161		-23.328
Mutatie schuld aan kredietinstellingen	-56.200		-6.371
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-6.361	7.151
Mutatie geldmiddelen		6.559	-4.152
Stand geldmiddelen per 1 januari		29.278	33.430
Stand geldmiddelen per 31 december		35.837	29.278
Mutatie geldmiddelen		6.559	-4.152

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Groepsverhoudingen

Stichting Zorgpartners Friesland is statutair (en feitelijk) gevestigd te Leeuwarden, op het adres Henri Dunantweg 2. De belangrijkste activiteiten zijn het verplegen, verzorgen en doen behandelen van personen in de ruimste zin van het woord. Stichting Zorgpartners Friesland is het hoofd van de groep 'Zorgpartners Friesland'. Stichting Zorgpartners Friesland houdt de aandelen van de ziekenhuizen Medisch Centrum Leeuwarden BV te Leeuwarden en Tjongerschans BV te Heerenveen. Tevens houdt Stichting Zorgpartners Friesland de aandelen van ouderenzorginstelling Noorderbreedte BV te Leeuwarden.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake de jaarverslaggeving door zorginstellingen, en Titel 9 Boek 2 BW.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2014 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2015 mogelijk te maken.

De presentatie van de opbrengsten in de resultatenrekening met inbegrip van de vergelijkende cijfers (waar mogelijk) is aangepast aan de (gewijzigde) bekostiging van onze instelling. Dit wijkt af van het voorgeschreven model van de Richtlijn 655 Gezondheidszorg (versie 2015), maar is in overeenstemming met Ontwerp Richtlijn 655 Gezondheidszorg (versie 2016). Naar onze mening geeft de nieuwe presentatie beter inzicht in de herkomst en aard van de opbrengsten.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn tevens opgenomen de stichtingen en vennootschappen die tot de groep behoren. Dit betreft de volgende stichtingen en vennootschappen:

- Stg. Trombosedienst Noord
- Stg Hermes
- Send BV
- Centrum voor Obesitas Nederland BV
- MCL BV
- Noorderbreedte BV
- Zorgzuster Fryslân BV
- De Tjongerschans BV
- Stg Recreatievoorziening de Tjongerschans
- Tjongerclinics Holding BV
- Tjongerclinics BV

en Stichting Zorgpartners Friesland enkelvoudig.

De financiële gegevens van de in de consolidatie betrokken rechtspersonen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en het resultaat zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting Zorgpartners Friesland. KCL BioAnalysis BV maakt met ingang van 1 januari 2015 geen deel meer uit van Stichting KCL en is derhalve niet meer in de consolidatie betrokken. Per 31 augustus 2015 is Stichting KCL omgezet in een BV, waarbij de aandelen zijn geplaatst bij MCL BV. Per 31 december 2015 heeft een juridische fusie plaatsgevonden tussen KCL BV (voorheen Stichting KCL) en MCL BV als verkrijgende partij. Zoals in de fusieakte vermeld worden de vermogensbestanddelen van KCL BV met ingang van 1 januari 2015 opgenomen in de jaarrekening van MCL BV.

Zorgpartners Friesland geconsolideerd

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen evenals de deelnemingen toegelicht onder de toelichting op de financiële vaste activa worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Onderlinge transacties hebben hoofdzakelijk betrekking op de doorberekening van ondersteunende diensten vanuit de groepsstaven en vergoedingen uit hoofde van activiteiten op het gebied van vastgoed en financiering.

Stichting Zorgpartners Friesland heeft de volgende stichtingen en vennootschappen die niet in de consolidatie betrokken zijn.

- Ambulancevervoer Kijlstra BV te Leeuwarden
- Poliklinische Apotheek Leeuwarden BV
- Apotheek de Tjonger BV
- De Tjonger CV

PAL is een 50% deelneming en Kijlstra een 20% deelneming van MCL BV. Apotheek de Tjonger BV en De Tjonger CV zijn deelnemingen van De Tjongerschans BV waarop geen beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen.

Fiscale eenheid

Stichting Zorgpartners Friesland is deel van de fiscale eenheid Stichting Zorgpartners Friesland voor de omzetbelasting waarin verder zijn opgenomen:

- CON BV
- MCL BV
- Tjongerschans BV
- Stg. Trombosedienst Friesland Noord
- Send BV
- CON BV
- Tjongerclinics Holding BV
- Tjongerclinics BV
- Zorgzuster Fryslân BV

Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd. De bezoldiging van de functionarissen die over 2015 in het kader van de WNT verantwoord worden binnen de groep Zorgpartners Friesland is vermeld in de jaarrekening van ZPF enkelvoudig, pagina 17

Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Materiële vaste activa

Voor zorgvastgoed zijn de bekostigingsregels inmiddels zodanig aangepast dat volledige nacalculatie van kapitaallasten van goedgekeurde investeringen vervangen is door prestatiebekostiging. Zowel voor vastgoed waar zorg wordt verleend waarop aanspraak bestaat ingevolge artikel 6 van de AWBZ als voor vastgoed binnen de WTZi zijn specifieke overgangsregelingen op basis van vigerende beleidsregels van toepassing. Als gevolg van genoemde wijziging in de bekostiging ontstaan echter onzekerheden over de toekomstige opbrengsten ter dekking van de kapitaallasten, die mogelijk leiden tot duurzame waardeverminderingen.

Verwerking en waardering van vastgoed vindt niet langer plaats op grond van de bekostigingsvoorschriften, maar volgens algemene verslaggevingsregels van BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Zorgpartners Friesland geconsolideerd

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de economische levensduur, die in 2012 voor de gebouwdelen is verkort van 50 naar 40 jaar met een midlife update en een kortere resterende levensduur.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2,5 %.
- Machines en installaties : 5-10 %.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10-20 %.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Stichting Zorgpartners Friesland heeft de realiseerbare directe opbrengstwaarde bij verkoop en de contante waarde van de toekomstige kasstromen van haar zorgvastgoed benaderd op het niveau van de kasstroombenaderende eenheden, en vergeleken met de boekwaarde van het vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2015.

De realiseerbare directe opbrengstwaarden van vaste activa waarvan het voornemen bestaat deze te verkopen, zijn ontleend aan taxaties door onafhankelijke taxateurs of recente aankooprijzen.

Bij de bepaling van de contante waarde van de toekomstige kasstromen voor de care is in verband met de onzekerheden over de definitieve uitwerking van de beleidsvoornemens, de temporisering van de maatregelen, de gevolgen daarvan voor de omvang van de cliëntenpopulatie, de mogelijkheden tot externe verhuur van vrijgekomen appartementen e.d. met de volgende schattingen gewerkt:

- Door tijdige anticipatie op de transitie houdt Noorderbreedte BV de kwalitatief goede omzet van zwaardere ZZP's op peil;
- Het verloop voor reeds aanwezige cliënten ZZP 1 tm 4 is gebaseerd op ervaringscijfers, (voorgenomen) beleid en de ingangsdata rond de uitfasering van ZZP1 tm 4;
- Er is geen tariefkorting ingerekend;
- Voor de huurbaten is op basis van het woningpuntenstelsel gerekend met een huur van 635 euro;
- De ingerekende leegstand bedraagt voor de WLZ 3%, voor de GRZ 20% en voor de extramurale verhuur 5%. Additioneel is 5% leegstand ingerekend in verband met onzekerheden.

Voor de bepaling van de contante waarde van de toekomstige kasstromen in de cure is uitgegaan van meerjarige bezuinigingsplannen die noodzakelijk zijn gezien de verwachtingen ten aanzien van stagnerende productiegroei enerzijds en kostenstijgingen onder meer als gevolg van inflatie anderzijds.

Belangrijke overige veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de kasstromen zijn:

- Voor het care vastgoed zijn de kasstroombenaderende eenheden in eerste instantie uitgesplitst naar de hoofdindeling commercieel, wtzi en overig vastgoed. Vervolgens is een indeling naar regio's gemaakt, waarbij vervolgens specifieke doelgroepen weer als aparte kasstroombenaderende eenheid wordt beschouwd. Voor de cure is het vastgoed dat binnen een BV in gebruik is in zijn geheel als kasstroombenaderende eenheid aangemerkt;
- Een totale levensduur van het vastgoed van gemiddeld 40 jaar, met een midlife update na 20 jaar;
- Het zorgvastgoed kent een restwaarde die gelijk is aan nihil of aan de waarde van de grond;
- Geen productiegroei en een kostenontwikkeling gebaseerd op de verwachte inflatie, waarbij zowel personeelskosten als overige bedrijfskosten flexibel zijn en meebewegen met de geleverde zorg;
- Uit de meerjarenbegroting afgeleide kasstromen voor de jaren 2016 tot en met 2020, en genormaliseerde trendmatige kasstromen vanaf 2021 tot aan einde verwachte gebruiksduur. Bij de berekening hiervan is rekening gehouden met de effecten van de overgangsregeling 2012-2017;
- Vervangingsinvesteringen tot het niveau dat noodzakelijk wordt geacht om het betreffende vastgoed tot aan het einde levensduur in gebruik te houden;
- Een disconteringsvoet van 4,89% voor het vastgoed in gebruik bij Noorderbreedte BV, een disconteringsvoet van 5,49% voor het vastgoed van Tjongerschans BV en 5,86% voor het vastgoed in gebruik bij Medisch Centrum Leeuwarden BV. De disconteringsvoet is bepaald op basis van het gemiddelde van de externe vermogenskosten van Stichting ZPF en de onderliggende BV's en het gewenste rendement op het eigen vermogen.

Zorgpartners Friesland geconsolideerd

Het verschil tussen de boekwaarde per 31 december 2015 en de contante waarde van de toekomstige kasstromen bedraagt € 11,5 mln voor het vastgoed dat bij Noorderbreedte BV in gebruik is en € 25,1 mln voor het vastgoed dat bij Medisch Centrum Leeuwarden BV in gebruik is. In overeenstemming met de bepalingen van Hoofdstuk 121 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is dit verschil in mindering gebracht op de boekwaarden van de desbetreffende activa ultimo 2015. De mutatie ten opzichte van de stand van de bijzondere waardevermindering ultimo 2014 is ten gunste gebracht van het resultaat 2015, zijn de € 4,1 mln voor het vastgoed in gebruik bij Noorderbreedte BV en € 0,4 mln voor het vastgoed in gebruik bij Medisch Centrum Leeuwarden BV. Voor Tjongerschans BV is de contante waarde van de toekomstige kasstromen hoger dan de boekwaarde per 31 december 2015, waarbij rekening is gehouden met een afwaardering die in 2014 op een specifiek gebouwdeel heeft plaatsgevonden ter grootte van € 1 mln,

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd en wordt voor het aandeel in de verliezen van de deelneming een voorziening gevormd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op basis van FIFO methode onder aftrek van een voorziening voor incurantheid op basis van ervaringcijfers

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: Financiële vaste activa, vorderingen en overlopende activa, liquide middelen, langlopende schulden, kortlopende schulden en overlopende passiva. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. De waardering na eerste opname, van de hiermee samenhangende activa en passiva, worden hierna per instrument, indien van toepassing, toegelicht.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (afgescheiden derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien:

- de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn;
- een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen; en
- het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Het toepassen van RJ290 heeft geleid tot een stelselwijziging met een effect van nihil.

Stichting Zorgpartners Friesland heeft geen derivaten die afgescheiden zijn van het basiscontract.

Afgeleide financiële instrumenten

Interest rate swaps

Stichting Zorgpartners Friesland maakt uitsluitend ten behoeve van haar clubdeal-financiering gebruik van renteswaps om de rentevariabiliteit van opgenomen leningen af te dekken. Voor deze instrumenten wordt kostprijs-hedge-accounting toegepast teneinde de resultaten uit waardeveranderingen van renteswaps en de afgedekte positie gelijktijdig in de resultatenrekening te verwerken.

Zorgpartners Friesland geconsolideerd

De toepassing van kostprijshedge-accounting leidt tot de volgende waarderingsgrondslagen voor afgeleide financiële instrumenten. De eerste waardering (op het moment van aangaan van de renteswaps) vindt plaats tegen reële waarde, vervolgens past Stichting Zorgpartners Friesland kostprijshedge-accounting toe. Zolang de renteswaps betrekking hebben op de toekomstige rentekasstromen van opgenomen leningen, worden de renteswaps niet geherwaardeerd. Zodra verwachte toekomstige rentekasstromen leiden tot de verantwoording van rentelasten in de resultatenrekening, worden de met de renteswaps verbonden (overlopende) rentebaten en -lasten in dezelfde periode in de resultatenrekening verantwoord. Stichting Zorgpartners Friesland dient een financieel actief of een financiële verplichting in de balans op te nemen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van afgeleide financiële instrumenten ontstaan.

Een afgeleid financieel instrument dient niet langer in de balans te worden opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Stichting Zorgpartners Friesland documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er geen sprake is van overhedging.

Een verlies voor het percentage van de grotere omvang van de renteswaps ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde in de resultatenrekening verwerkt. De marktwaarde van de renteswaps wordt bepaald door de (verwachte) kasstromen contant te maken tegen actuele rentes (swapcurve) waarin een opslag is opgenomen voor de relevante risico's. Indien renteswaps niet langer voldoen aan de voorwaarden voor hedge-accounting, aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt opgenomen als overlopende post in de balans totdat de afgedekte verwachte transacties plaatsvinden. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de resultatenrekening.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De onderhanden projecten uit hoofde van DBC's/DOT's worden gewaardeerd tegen de verkoopwaarde van het afgeleide zorgproduct per 31 december 2015. De afgeleide zorgproducten zijn bepaald op basis van de DOT 2015 applicatie van CQT Zorg en Gezondheid. Op de onderhanden projecten worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht. Voor een verdere toelichting op de waardering van het onderhanden werk wordt verwezen naar hetgeen hierover is vermeld onder de kop 'Sectorontwikkelingen omzetverantwoording medisch specialistische zorg 2012-2015'.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs, die gelijk is aan de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid, die volgens de statische methode op basis van ouderdom van de vorderingen wordt bepaald.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties, e.d., gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde.

Voorziening persoonlijk budget levensfase (zonder toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting, onder meer in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de verplichting inzake niet opgenomen PLB-uren (reguliere rechten), vermeerderd met de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren (specifieke overgangsregeling). De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans en leeftijd.

Zorgpartners Friesland geconsolideerd

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening reorganisatie

Er is ten behoeve van de reorganisatie van MCL BV en Noorderbreedte een voorziening gevormd ter dekking van deze reorganisatiekosten.

Voorziening belastingverplichting

Vanuit de kortlopende schulden is een langlopende verplichting jegens de belastingdienst overgebracht naar de voorzieningen. Het betreft hoofdzakelijk bedragen die gereserveerd zijn in het kader van de herziening van pro rata verrekeningen. Een herziening in dit verband ziet voor vastgoed op 9 jaar en voor roerende zaken op een periode van 4 jaar.

Voorziening validatie

De validatievoorziening heeft als doel om de verwachte onjuiste facturen van het afgelopen boekjaar te voorzien om derhalve een juist beeld van de gerealiseerde omzet weer te geven. Voor de bepaling van de voorziening wordt gebruik gemaakt van de handreiking rechtmatigheidscontroles (het Self Assessment 2015)

Voorziening verlieslatend contract

Er is een voorziening getroffen voor een verlieslatend contract op grond van een overeenkomst waarbij de kosten om aan de contractuele verplichtingen te voldoen voor de afname van diensten de voordelen die naar verwachting nog in beperkte mate genoten zullen worden overtreffen.

Voorziening medische aansprakelijkheid

De voorziening medische aansprakelijkheid betreft een voorziening voor het eigen risicodeel inzake de medische aansprakelijkheidsverzekering. De berekening is gebaseerd op het verschil tussen de verwachte schadelast van de verzekeraar en het openstaande eigen risicobedrag hiervan. Het verschil is in zijn geheel opgenomen in de voorziening.

Schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die gelijk is aan de nominale waarde.

Stelselwijziging

Per 1 januari 2015 is bij Tjongerschans B.V. een stelselwijziging doorgevoerd omtrent het eigen risicodeel inzake medische aansprakelijkheid. Voorheen werd het kasstelsel toegepast en vanaf heden is een voorziening gevormd om het eigen risicodeel medische aansprakelijkheid af te dekken. Vanwege het doorvoeren van een stelselwijziging is de beginbalans van het eigen vermogen en de voorzieningen gecorrigeerd. Hierbij heeft een onttrekking vanuit het eigen vermogen plaatsgevonden en is dit bedrag gedoteerd aan de voorzieningen.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen.

Specifieke aandachtspunten jaarrekening 2015 medisch specialistische zorg

Inleiding

De landelijke onzekerheden waarmee instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. De resterende in de jaarrekening 2015 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor Zorgpartners Friesland hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2014;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2015;
3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar;
4. Afwikkeling FB tot en met 2011;
6. Overgangsregeling kapitaallasten;
7. Overige (lokale) onzekerheden;

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2015

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2015 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor Medisch Centrum Leeuwarden B.V., Tjongerschans B.V. en CON B.V.:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2014

De onderhandelingen met de zorgverzekeraars over de finale afrekening van de uitkomsten van het zelfonderzoek 2014 zijn nog onderhanden. De verwachte uitkomsten van deze onderhandelingen zijn verwerkt in de jaarrekening 2015. Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. kent het maximale risico, zijnde door de zorgverzekeraars vastgestelde uitkomst van het zelfonderzoek. Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. gaat er van uit dat de door de zorgverzekeraars vastgestelde uitkomst een goede basis is voor een betrouwbare schatting van de uiteindelijke uitkomst van de onderhandelingen met de zorgverzekeraars.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2015

De NFU, NVZ en ZN hebben in december 2015 een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2015 gepubliceerd. Door de NZa is niet bevestigd dat deze handreiking in overeenstemming is met publiekrechtelijke regelgeving, waarmee een inherent risico blijft bestaan.

Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2015 concluderen.

De instelling heeft op basis van een risicoanalyse onderzoek verricht naar de risico's die voor Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken.

Daarnaast zijn Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. bezig op basis van deze handreiking een onderzoek inzake 2015 uit te voeren. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting zal Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. de definitieve rapportage vóór 1 juni 2016 aan de representerende zorgverzekeraars aanleveren en volgt voor 1 december 2016 uitsluitend over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de bestuurder leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2015 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd worden. Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. gaan er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk heeft Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. geen afspraken terzake gemaakt met verzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

Zorgpartners Friesland geconsolideerd

3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar

Medisch Centrum Leeuwarden B.V., Tjongerschans B.V. en CON B.V. hebben met de zorgverzekeraars voor 2015 schadelastafspraken op basis van aanneemsommen, plafondatafspraken en P*Q afspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2015 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2015 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording en rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2015 in mindering gebracht en verwerkt als kortlopende schuld per ultimo 2015. De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

4. Afwikkeling FB tot en met 2011

De NZa heeft met circulaire d.d. 4 juli 2014 de uitgangspunten voor finale afwikkeling FB kenbaar gemaakt zoals deze in overleg met de veldpartijen tot stand zijn gekomen. De koepels ZN, NVZ en NFU hebben een convenant gesloten over de procedure van afwikkeling. Het Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. heeft de jaren tot en met 2011 definitief afgewikkeld, inclusief de effecten van materiële controles en de aanpassing van het onderhanden werk ultimo 2011. Over de ultimo 2015 opgenomen post nog in tarieven te verrekenen bedragen in de balans is overeenstemming over de omvang en wijze van afwikkeling bereikt. Het verschil met de ultimo 2014 opgenomen schuld is ten gunste van het resultaat 2015 gebracht.

5. Overgangsregeling kapitaallasten

Medisch Centrum Leeuwarden BV en Tjongerschans B.V. heeft op basis van de beleidsregel Garantieregeling kapitaallasten 2013–2016 (BR/CU–2139) en de door de NZa beschikbaar gestelde formulieren berekend op welke suppletie Medisch Centrum Leeuwarden BV en Tjongerschans B.V. recht heeft. Op basis van de berekeningen komt Medisch Centrum Leeuwarden BV en Tjongerschans B.V. tot de (voorlopige) conclusie dat er geen rechten zijn tot suppletie.

6. Overige (lokale) onzekerheden

Met de MSB's zijn incentive afspraken gemaakt op kwaliteit en doelmatigheid. De schadelast correcties zorgverzekeraars worden deels aan de MSB's doorberekend. Beide effecten zijn in de jaarrekening verwerkt. De genoemde onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording hebben geen gevolgen voor de continuïteitsveronderstelling waaronder de jaarrekening van het Medisch Centrum Leeuwarden B.V., CON B.V. en Tjongerschans B.V. is opgemaakt.

Conclusie bestuurder

De bestuurder heeft ten behoeve van de bepaling van het resultaat en de financiële positie de best mogelijke schattingen gemaakt op basis van de beschikbare informatie, onder andere met betrekking tot bovenstaande aspecten van de omzetverantwoording. De bestuurder is van mening dat, met voornoemde toelichting, de jaarrekening het vereiste inzicht geeft in het resultaat en de financiële positie van Medisch Centrum Leeuwarden BV, CON BV en Tjongerschans BV op basis van de ons nu bekende feiten en omstandigheden.

Pensioenen

Stichting Zorgpartners Friesland heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Zorgpartners Friesland. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting Zorgpartners Friesland betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In februari 2016 bedroeg de dekkingsgraad 96%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 127%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting Zorgpartners Friesland heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Zorgpartners Friesland heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	11.494	
Totaal immateriële vaste activa	<u>11.494</u>	
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Boekwaarde per 1 januari		
Bij: investeringen	11.494	
Boekwaarde per 31 december	<u>11.494</u>	

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Bedrijfsgebouwen en terreinen	304.947	319.724
Machines en installaties	36.270	38.393
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	64.417	65.688
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	7.339	11.594
Totaal materiële vaste activa	<u>412.973</u>	<u>435.399</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Boekwaarde per 1 januari	435.399	411.808
Bij: investeringen	36.509	64.274
Bij: toename belang de Tjonger	54	
Af: afschrijvingen	45.585	44.959
Af: bijzondere waardeverminderingen	-4.596	-4.362
Af: terugname geheel afgeschreven activa		16
Af: onttrekking i.v.m. splitsing KCL/Certe	984	
Af: desinvesteringen	17.016	70
Boekwaarde per 31 december	<u>412.973</u>	<u>435.399</u>

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht.

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Deelnemingen in overige maatschappijen	844	658
Overige vorderingen	4.941	4.566
Totaal financiële vaste activa	<u>5.785</u>	<u>5.224</u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Boekwaarde per 1 januari	5.224	6.780
Kapitaalstortingen	16	
Resultaat deelnemingen	170	39
Ontvangen dividend		-400
Verstrekke leningen / verkregen effecten	2.069	169
Aflossing leningen	-525	-214
Compensatieregeling	-1.169	-1.150
Boekwaarde per 31 december	<u>5.785</u>	<u>5.224</u>

Deelnemingen:

MCL BV heeft een deelneming in Kijlstra BV te Drachten en PAL BV te Leeuwarden met een kapitaalbelang voor resp. 20% en 50% verworven in 2009. Op deze deelnemingen kan invloed van betekenis uitgeoefend worden op zakelijk en financieel beleid en deze deelnemingen worden derhalve gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde methode. De kernactiviteiten van Kijlstra Zorggroep BV betreffen het verlenen van ambulancezorg en voor PAL BV het verstrekken van farmaceutische zorg.

Tjongerschans B.V. heeft een 50% deelneming in Apotheek de Tjonger B.V. In 2011 was dit 100%. In 2012 is 50% van de aandelen verkocht aan Apothekers. Daarnaast heeft Tjongerschans B.V. een 50% deelneming in Apotheek de Tjonger C.V. In 2011 uitgeoefend en worden derhalve gewaardeerd op nettovermogenswaarde. De kernactiviteiten van Apotheek de Tjonger B.V. betreffen de uitoefening van de artseneijbereidkunst en van Apotheek de Tjonger C.V. het exploiteren van een dienstapothek en een poliklinische apotheek, alles in de ruimste zin des woords.

Verloopoverzicht deelnemingen:

	Waarde per 1-jan-2015	Resultaat 2015	Overige mutatie	Waarde 31-dec-15
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
PAL BV	-21		21	
Kijlstra BV	688	149		837
Apotheek de Tjonger B.V.	7			7
Apotheek de Tjonger C.V.	-16		16	
	<u>658</u>	<u>149</u>	<u>37</u>	<u>844</u>

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Medische middelen	8.913	8.239
Totaal voorraden	<u>8.913</u>	<u>8.239</u>

Toelichting:

De omvang van de voorziening voor de incurante voorraden is € 170.000 (2014: € 170.000)

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	31.356	12.019
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	10.114	54.906
Af: ontvangen voorschotten	-56.144	-61.186
Af: verwerkte verliezen		-1.628
Totaal onderhanden werk	<u>-14.674</u>	<u>4.111</u>

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten

is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2015
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Achmea	6.474		8.714	-2.240
De Friesland	24.396		37.429	-13.033
Overig	10.600		10.001	599
Totaal (onderhanden werk)	<u>41.470</u>		<u>56.144</u>	<u>-14.674</u>

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringoverschot

	<u>t/m 2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>totaal</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Saldo per 1 januari	-24.537	1.658	4.285	100	-18.494
Financieringsverschil boekjaar				1.519	1.519
Correcties voorgaande jaren	12.724	1.002	1.137	-415	14.448
Betalingen/ontvangsten		-1.914	-1.465	-100	-3.479
Subtotaal mutatie boekjaar	12.724	-912	-328	1.004	12.488
Saldo per 31 december	<u>-11.813</u>	<u>746</u>	<u>3.957</u>	<u>1.104</u>	<u>-6.006</u>
				31-dec-15	31-dec-14
				€ (x1.000)	€ (x1.000)
Waarvan gepresenteerd als:					
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort				5.531	11.596
- schulden uit hoofde van financieringoverschot				11.537	30.090
				<u>-6.006</u>	<u>-18.494</u>

7. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Vorderingen op debiteuren	96.237	78.624
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	4.644	6.173
Vorderingen uit hoofde van transitierегeling		10.298
Overige vorderingen:		
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	97	190
Overige vorderingen	19.862	15.949
Vooruitbetaalde bedragen		
Vooruitbetaalde kosten	3.629	2.640
Nog te ontvangen bedragen:		
Door te berekenen kosten	13.868	8.240
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>138.337</u>	<u>122.114</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 1.870.000 (2014: €1.362.000).

In de overige vorderingen zijn geen bedragen begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Op de post nog te factureren omzet DBC's/DBC producten zijn in 2015 ontvangen voorschotten ad € 43,2 mln in mindering gebracht.

8. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Bankrekeningen	35.707	29.173
Kassen	130	105
Totaal liquide middelen	<u>35.837</u>	<u>29.278</u>

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

TOELICHTING OP DE BALANS
PASSIVA
9. Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Kapitaal	788	788
Bestemmingsfondsen		
Bestemmingsreserves	54.152	49.195
Algemene en overige reserves	95.604	88.208
Totaal eigen vermogen	<u>150.544</u>	<u>138.191</u>

Kapitaal
Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u>	<u>Resultaat-</u>	<u>Overige</u>	<u>Saldo per</u>
	<u>1-jan-2015</u>	<u>bestemming</u>	<u>mutaties</u>	<u>31-dec-2015</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Kapitaal	788			788
Totaal kapitaal	<u>788</u>			<u>788</u>

Bestemmingsreserves
Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u>	<u>Resultaat-</u>	<u>Overige</u>	<u>Saldo per</u>
	<u>1-jan-2015</u>	<u>bestemming</u>	<u>mutaties</u>	<u>31-dec-2015</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Bestemmingsreserve aanvaardbare kosten	32.729	4.955		37.684
Bestemmingsreserve vervanging inventaris	11.908			11.908
Bestemmingsreserve instandhouding	1.877			1.877
Bestemmingsreserve huisvesting	2.203			2.203
Bestemmingsreserve overig	478	2		480
Totaal bestemmingsreserves	<u>49.195</u>	<u>4.957</u>		<u>54.152</u>

Algemene en overige reserves
Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u>	<u>Resultaat-</u>	<u>Overige</u>	<u>Saldo per</u>
	<u>1-jan-2015</u>	<u>bestemming</u>	<u>mutaties</u>	<u>31-dec-2015</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Algemene reserves	2.967	183	6	3.156
Reserve aanvaardbare kosten	85.241	9.175	-1.968	92.448
Totaal algemene en overige reserves	<u>88.208</u>	<u>9.358</u>	<u>-1.962</u>	<u>95.604</u>

10. Voorzieningen
Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Saldo per</u>
	<u>1-jan-2015</u>			<u>fvn splitsing</u>	<u>31-dec-2015</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Voorziening groot onderhoud	7.404	552	474		7.482
Reorganisatievoorziening	2.840	3.344	1.593		4.591
Voorziening Jubilea	6.126	210	163	357	5.816
Voorziening PLB	23.207	5.141	1.803	1.089	25.456
Voorziening belasting verplichting	1.304	154	425		1.033
Voorziening financieringsrisico's	4.877	6.459	1.307		10.029
Voorziening verlieslatend contract	200		200		
Voorziening medische aansprakelijkheid	417	92			509
Totaal voorzieningen	<u>46.375</u>	<u>15.952</u>	<u>5.965</u>	<u>1.446</u>	<u>54.916</u>

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Schulden aan banken	263.146	213.307
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>263.146</u>	<u>213.307</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Stand per 1 januari	235.207	219.990
Bij: nieuwe leningen	75.000	36.850
Af: aflossingen	24.097	21.633
Stand per 31 december	<u>286.110</u>	<u>235.207</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	22.964	21.900
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>263.146</u>	<u>213.307</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	22.964	21.900
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	263.146	213.307
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	182.553	86.938

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

12. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Schulden aan banken		56.200
Crediteuren	23.241	19.071
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	22.964	21.901
Belastingen en sociale premies	13.751	19.422
Schulden terzake pensioenen	3.477	3.834
Nog te betalen salarissen	327	327
Vakantiegeld	9.379	9.576
Vakantiedagen	4.138	3.484
Schulden uit hoofde van honorariumplafond	67	67
Nog te betalen kosten:		
Nog te betalen bedragen	27.016	40.165
Overige overlopende passiva:		
Overige schulden	19.693	13.951
Totaal overige kortlopende schulden	<u>124.053</u>	<u>187.998</u>

Toelichting:

De kredietfaciliteit in rekening courant bedraagt per 31 december 2015 EUR 50 miljoen (2014: EUR 50 miljoen)

De kredietfaciliteit is als volgt opgebouwd:

Rabobank LNWF

ING bank

Rabobank Nederland handelt als de zekerheden agent. De gegeven zekerheden, mede voor de kredietfaciliteit, zijn een hypotheekrecht, gedeeld met het Waarborgfonds voor de Zorgsector, een openbare verpanding van de vordering inzake CAR verzekering en een vuistloze verpanding van roerende zaken. De financiële ratio's zijn een minimale solvabiliteitsratio (zorg) van 20% en Debt Service Cover Ratio van 1,3.

Op 26 september 2012 heeft Stichting Zorgpartners Friesland een clubdealovereenkomst gesloten met een bankenconsortium bestaande uit de Rabobank te Leeuwarden en de ING Bank. De clubdealovereenkomst is afgesloten voor het aantrekken van langlopende financiering tot en met 2016 en het verkrijgen van een werkkapitaalfaciliteit. In verband met hiermee hebben de kredietnemers, Stichting Zorgpartners Friesland, Medisch Centrum Leeuwarden BV, Noorderbreedte BV, en de mededebiteuren Stichting Hermes en BV Bariatrisch Centrum Leeuwarden gezamenlijk de volgende zekerheden en verklaringen afgegeven:

- * Akte van Hypotheek, groot € 370 miljoen aan de gezamenlijke hypotheeknemers Rabobank te Utrecht (zekerhedenagent voor het bankenconsortium) en de stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector te Utrecht;
- * Verpanding van vorderingen, verpanding van huurvorderingen en verpanding van roerende zaken;
- * Negatieve Pledge/ Pari Passu en Cross Default verklaring;
- * Solvabiliteitsratio en Debt Service Cover Ratio.

Niet in de balans opgenomen regelingen

Stichting Zorgpartners Friesland, MCL B.V. en Noorderbreedte B.V. hebben zich onderling hoofdelijk aansprakelijk gesteld jegens de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Het nog uit te keren wachtgeld 2016 tm 2019 bedraagt € 69.077,-

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2015 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 20.297,6 miljoen (prijsniveau 2014).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2015 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2015. MCL B.V. is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2015.

Huurverplichtingen:

De met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt in totaal € 208.585,-

De resterende looptijd van de verschillende huurcontracten varieert, met een maximale looptijd van 2,5 jaar

Leaseverplichting :

Leaseverplichtingen 2016 t/m 2019 334.013,-

Inkoopverplichtingen

Langlopende inkoopverplichtingen 2016 t/m 2022 2.489.494,-

Obligo

Conform de voorwaarden in het Reglement van Deelneming van het Waarborgfonds van de Zorgsector (WfZ) heeft Stichting Zorgpartners Friesland een obligoverplichting van 3 % van de restschuld van de door het WfZ geborgde leningen. Deze obligo is door het WfZ inroepbaar ingeval het risicovermogen van het WfZ minder dan het garantieniveau bedraagt. Ultimo 2015 bedraagt deze obligoverplichting voor Stichting Zorgpartners Friesland € 5,0 mln.

Rente- / kasstroomrisico (derivaten)

In de clubdealovereenkomst heeft Stichting Zorgpartners Friesland onder andere afgesproken dat ten minste 75% van het renterisico moet worden ingedekt. Hiervoor heeft Stichting Zorgpartners Friesland in december 2014 met de consortiumbanken een raamovereenkomst derivaten afgesloten. Stichting Zorgpartners Friesland past kostprijs-hedge-accounting toe. De swaps zijn ultimo 2015 effectief, er is geen sprake van overhedging. De effectiviteitstest vindt plaats door vergelijking van de kritieke kenmerken van het afdekkingsinstrument met de afgedekte positie. De marktwaarde van de derivaten per ultimo 2015 bedraagt +/- € 0,97 miljoen.

De gemaakte afspraken met de financiers, die aan de swap ten grondslag liggen, minimaliseren de rentegevoeligheid van de financiering (voor het gedeelte waarvoor de swap is afgesloten). Stichting Zorgpartners Friesland heeft geen margin call afspraken gemaakt, derhalve loopt Stichting Zorgpartners Friesland geen liquiditeitsrisico. Stichting Zorgpartners Friesland heeft hiervoor een hypothecaire zekerheid verstrekt aan de banken.

Marktrisico / liquiditeitsrisico

Het toegepaste treasurybeleid binnen Stichting Zorgpartners Friesland is vastgelegd in het Treasurystatuut en past binnen de door de overheid, de NZa en WfZ gestelde kaders. Binnen Stichting Zorgpartners Friesland heeft treasury als doelstelling de financiële middelen en de gerelateerde risico's van de organisatie optimaal te beheren ter ondersteuning van het primaire proces van de organisatie (het leveren van zorg), zodat de financiële continuïteit gehandhaafd blijft en mede daardoor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Kredietrisico

Stichting Zorgpartners Friesland handelt voornamelijk met kredietwaardige partijen. Tevens heeft Stichting Zorgpartners Friesland richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt de groep voortdurend haar vorderingen en hanteert de groep een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de groep beperkt. Op basis van onze interne eisen is de swap afgesloten bij een consortium van twee banken (Rabobank en ING) die voldoen aan de minimum eis van een A-rating.

MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Stand per 1 januari 2015						
- aanschafwaarde	566.083	90.335	167.429	11.594		835.441
- cumulatieve afschrijvingen	246.359	51.942	101.741			400.042
Boekwaarde per 1 januari 2015	<u>319.724</u>	<u>38.393</u>	<u>65.688</u>	<u>11.594</u>		<u>435.399</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	5.218	3.285	15.949	12.057		36.509
- toename belang De Tjonger (50-100%)			54			54
- afschrijvingen	23.949	5.408	16.226	2		45.585
- bijzondere waardeverminderingen	4.596					4.596
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	4.445	381	1.591			6.417
.cumulatieve afschrijvingen	4.445	381	1.591			6.417
- <i>onttrekking door splitsing KCL en Certe</i>						
.aanschafwaarde			2.691			2.691
.cumulatieve afschrijvingen			1.707			1.707
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	681		5.183	16.310		22.174
cumulatieve afschrijvingen	39		5.119			5.158
per saldo	<u>642</u>		<u>64</u>	<u>16.310</u>		<u>17.016</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-14.777</u>	<u>-2.123</u>	<u>-1.271</u>	<u>-4.255</u>		<u>-22.426</u>
Stand per 31 december 2015						
- aanschafwaarde	570.771	93.239	173.967	7.341		845.318
- cumulatieve afschrijvingen	265.824	56.969	109.550	2		432.345
Boekwaarde per 31 december 2015	<u>304.947</u>	<u>36.270</u>	<u>64.417</u>	<u>7.339</u>		<u>412.973</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0,2,5%, 5%,10%	5%, 10%	10%, 20%			

OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN ULTIMO 2015														
Lening gever	Datum storting	Oorspronkelijke hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31/12/2014	Nieuwe leningen 2015	Aflossing 2015	Restschuld 31/12/2015	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd	Aflossings wijze	Aflossing 2016	Gestelde zekerheid
NWB	2000	20.391	16	onderhandse	4,11%	806		358	448	-	1	lineair	358	WFZ
ABN-AMRO	2000	11.895	16	onderhandse	4,02%	470		209	261	-	1	lineair	209	WFZ
BNG	1985	6.807	40	onderhandse	6,10%	2.024		184	1.840	920	10	lineair	184	gemeente garantie
BNG	1986	9.076	40	onderhandse	5,97%	2.866		239	2.627	1.433	11	lineair	239	gemeente garantie
BNG	1994	1.600	30	onderhandse	1,77%	818		75	742	344	9	annuitair	77	gemeente garantie
BNG	1991	1.797	30	onderhandse	6,60%	876		95	781	159	6	annuitair	104	gemeente garantie
ING	2006	5.471	19	onderhandse	4,20%	3.168		288	2.880	1.440	10	lineair	288	hypotheek
NWB	2001	4.538	15	onderhandse	5,20%	605		303	303	-	1	lineair	303	WFZ
NWB	2001	4.538	20	onderhandse	5,37%	1.588		227	1.361	227	6	lineair	227	WFZ
Kollumerland	1994	3.267	41	onderhandse	1,95%	2.485		97	2.388	1.874	20	annuitair	99	gemeente garantie
Rabobank	1984	2.224	40	onderhandse	3,25%	533		51	482	204	9	lineair	56	gemeente garantie
BNG	2004	30.000	20	onderhandse	4,57%	14.250		1.500	12.750	5.250	9	lineair	1.500	WFZ
BNG	2004	42.500	50	onderhandse	5,01%	33.788		850	32.938	28.688	39	lineair	850	WFZ
Rabobank	2005	10.000	30	onderhandse	3,87%	7.000		333	6.667	5.000	20	lineair	333	WFZ
Rabobank	2005	5.000	25	onderhandse	1,30%	3.200		200	3.000	2.000	15	lineair	200	WFZ
NWB	2005	5.000	15	onderhandse	3,62%	2.000		333	1.667	-	5	lineair	333	WFZ
Rabobank	2005	15.000	10	onderhandse	3,34%	1.500		1.500	-	-	0	lineair	-	WFZ
BNG	2005	20.000	19	onderhandse	3,34%	10.526		1.053	9.474	4.211	9	lineair	1.053	WFZ
BNG	2005	17.500	15	onderhandse	3,19%	7.000		1.167	5.833	-	5	lineair	1.167	WFZ
Actiam	2005	5.000	10	onderhandse	2,88%	500		500	-	-	0	lineair	-	WFZ
NWB	2006	10.000	15	onderhandse	3,42%	4.667		667	4.000	667	6	lineair	667	WFZ
BNG	2006	7.500	10	onderhandse	3,51%	1.500		750	750	-	1	lineair	750	WFZ
BNG	2006	10.000	20	onderhandse	3,76%	6.000		500	5.500	3.000	11	lineair	500	WFZ
Kollumerland	1994	545	25	onderhandse	4,49%	170		31	139	0-	4	annuitair	32	gemeente garantie
Rabobank	1998	1.948	45	onderhandse	2,35%	1.255		43	1.212	996	28	lineair	43	hypotheek
Kollumerland	1995	1.479	50	onderhandse	2,03%	1.295		30	1.264	1.103	30	annuitair	31	gemeente garantie
Nationale-Ned.	2013	12.500	30	onderhandse	2,86%	11.874		417	11.458	9.374	28	lineair	417	WFZ
Nationale-Ned.	2013	8.200	30	onderhandse	2,86%	7.790		273	7.516	6.150	28	lineair	273	WFZ
Nationale-Ned.	2013	6.800	15	onderhandse	2,09%	6.120		453	5.667	3.400	13	lineair	453	WFZ
Rabobank	2013	3.000	20	renteswap	3,06%	2.775		150	2.625	1.875	18	lineair	150	hypotheek
ING	2013	3.000	20	renteswap	3,06%	2.775		150	2.625	1.875	18	lineair	150	hypotheek
Rabobank	2014	7.000	10	renteswap	2,95%	6.650		700	5.950	2.450	9	lineair	700	hypotheek
ING	2014	7.000	10	renteswap	2,95%	6.650		700	5.950	2.450	9	lineair	700	hypotheek
Rabobank	2014	8.500	20	renteswap	3,14%	8.288		425	7.863	5.738	19	lineair	425	hypotheek
ING	2014	8.500	20	renteswap	3,14%	8.288		425	7.863	5.738	19	lineair	425	hypotheek
Rabobank	2015	3.250	10	renteswap	2,98%		3.250	163	3.088	1.463	10	lineair	325	hypotheek
ING	2015	3.250	10	renteswap	2,98%		3.250	163	3.088	1.463	10	lineair	325	hypotheek
Rabobank	2015	3.250	10	renteswap	2,98%		3.250	163	3.088	1.463	10	lineair	325	hypotheek
ING	2015	3.250	10	renteswap	2,98%		3.250	163	3.088	1.463	10	lineair	325	hypotheek
Rabobank	2015	11.000	20	renteswap	3,24%		11.000	275	10.725	7.975	20	lineair	550	hypotheek
ING	2015	11.000	20	renteswap	3,24%		11.000	275	10.725	7.975	20	lineair	550	hypotheek
Rabobank	2015	20.000	20	renteswap	3,23%		20.000	500	19.500	14.500	20	lineair	1.000	hypotheek
ING	2015	20.000	20	renteswap	3,23%		20.000	500	19.500	14.500	20	lineair	1.000	hypotheek
NWB	2004	1.800	30	onderhandse	2,04%	1.200		60	1.140	900	20	lineair	60	WFZ
NWB	2004	3.200	26	onderhandse	1,22%	1.600		160	1.440	800	10	lineair	160	WFZ
NWB	2004	3.500	36	onderhandse	2,28%	2.527		97	2.430	2.042	26	lineair	97	WFZ
Ver het Diaconessenhuis	2001	726	25	onderhandse		545		45	499	272	11	lineair	45	geen
ING	2005	8.100	10	onderhandse	3,63%	203		203				lineair		hypotheek
ING	2005	5.400	10	onderhandse	3,45%	405		405				lineair		hypotheek
BNG	2006	4.900	10	onderhandse	4,15%	858		490	368		1	lineair	368	hypotheek
BNG	2007	2.700	10	onderhandse	4,86%	743		270	473		2	lineair	270	hypotheek
BNG	2007	20.000	20	onderhandse	4,57%	13.000		1.000	12.000	7.000	12	lineair	1.000	hypotheek
BNG	2007	20.000	40	onderhandse	4,64%	16.500		500	16.000	13.500	32	lineair	500	hypotheek
BNG	2009	3.900	40	onderhandse	4,77%	3.364		98	3.266	2.779	34	lineair	98	hypotheek
BNG	2009	8.400	15	onderhandse	4,61%	5.320		560	4.760	1.960	9	lineair	560	hypotheek
BNG	2010	3.100	5	onderhandse	2,05%	620		620				lineair		hypotheek
BNG	2010	2.900	10	onderhandse	2,88%	1.740		290	1.450		5	lineair	290	hypotheek
BNG	2010	330	15	onderhandse	3,60%	242		22	220	110	10	lineair	22	hypotheek
BNG	2010	3.600	20	onderhandse	3,87%	2.880		180	2.700	1.800	15	lineair	180	hypotheek
BNG	2013	2.600	5	onderhandse	0,90%	1.690		520	1.170		2	lineair	520	hypotheek
BNG	2013	3.000	10	onderhandse	1,70%	2.475		300	2.175	675	7	lineair	300	hypotheek
BNG	2013	8.000	10	onderhandse	1,94%	7.200		800	6.400	2.400	8	lineair	800	hypotheek
Totaal		498.731				235.207	75.000	24.096	286.111	181.602			22.965	

TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties*De specificatie is als volgt:*

	2015	2014
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	528.778	464.426
Opbrengsten Justitie (exclusief subsidies)		
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	950	
Overige zorgprestaties	36.958	18.785
Totaal	566.686	483.211

14. Subsidies*De specificatie is als volgt:*

	2015	2014
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	2.099	2.032
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	18.461	12.783
Totaal	20.560	14.815

15. Overige bedrijfsopbrengsten*De specificatie is als volgt:*

	2015	2014
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
- Opbrengsten maaltijden/hotelmatische- en technische diensten	9.996	6.351
- Opbrengsten algemene/administratieve diensten	7.190	1.035
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
- Detacheringen	1.990	1.975
- Vergoeding voor andere diensten	13.002	8.923
Totaal	32.178	18.284

LASTEN

16. Personeelskosten*De specificatie is als volgt:*

	2015	2014
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Lonen en salarissen	221.764	231.268
Sociale lasten	34.545	35.205
Pensioenpremies	18.759	20.453
Andere personeelskosten:		
Overige personeelskosten	12.281	12.011
Subtotaal	287.349	298.937
Personeel niet in loondienst	13.752	9.795
Totaal personeelskosten	301.101	308.732
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	5.089	5.392

Toelichting:

Enig aandeelhouder is de Stichting Zorgpartners Friesland (een Niet Natuurlijk Persoon), er wordt hier derhalve geen directiebeloningoverzicht opgenomen. Voor een overzicht bezoldiging bestuurders wordt verwezen naar het jaardocument van de Stichting Zorgpartners Friesland.

17. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	45.584	45.685
Totaal afschrijvingen	<u>45.584</u>	<u>45.685</u>

18. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Kosten honorarium standaard	61.760	69
Totaal	<u>61.760</u>	<u>69</u>

19. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	16.992	16.926
Algemene kosten	38.508	24.957
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	118.777	96.754
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	6.059	7.729
- Energiekosten gas	3.231	2.997
- Energiekosten stroom	1.679	1.493
- Energie transport en overig	800	1.227
Subtotaal	<u>11.769</u>	<u>13.446</u>
Huur en leasing	-151	-2.406
Dotaties en vrijval voorzieningen	831	1.257
Totaal overige bedrijfskosten	<u>186.726</u>	<u>150.934</u>

20. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Rentebaten	-487	-531
Resultaat deelnemingen	-170	-38
Subtotaal financiële baten	<u>-657</u>	<u>-569</u>
Rentelasten	10.550	10.915
Subtotaal financiële lasten	<u>10.550</u>	<u>10.915</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>9.893</u>	<u>10.346</u>

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op het resultaat van de deelnemingen wordt verwezen naar het verloopoverzicht deelnemingen in de toelichting op de balans bij de financiële activa.

Honoraria accountant

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€ (x1.000)	€ (x1.000)
De honoraria van de accountant over 2015 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	404	320
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	99	47
3 Fiscale advisering	13	66
4 Niet-controlediensten	104	35
Totaal honoraria accountant	<u>620</u>	<u>468</u>

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Stichting Zorgpartners Friesland geconsolideerd

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Het bestuur van Stichting Zorgpartners Friesland, heeft de jaarrekening 2015 vastgesteld in de vergadering van 19 april 2016.

De Raad van Toezicht van Stichting Zorgpartners Friesland heeft de jaarrekening 2015 goedgekeurd in de vergadering van 23 mei 2016.

Statutaire winstverdeling

Vanuit de statuten is geen specifieke bepaling opgenomen.

Voorstel bestemming resultaat

De statutaire directie stelt voor om van het positieve resultaat over het boekjaar 2016 ad € 14,3 miljoen een bedrag van 5 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve, 0,2 miljoen aan de algemene reserves en een bedrag van 9,1 miljoen aan de overige reserves.

Gebeurtenissen na balansdatum

Van gebeurtenissen na balansdatum is geen sprake.

Ondertekening door bestuurder en toezichhouders

H.P.S. Baks

D.A. de Waard

A.M. van der Wijst

P.K.H. Hut

D.T. Sleijfer

M.J.G. Wintels

M.A. Verkerk

N.E. Kramers